

Oddlužení podnikatelů – živnostníků a podnikajících FO

Oddlužení podnikatelů – fyzických osob u nás nemělo zpočátku na různých ustláno. Až do konce roku 2013 umožňoval insolvenční zákon oddlužení pouze těm dlužníkům, kteří nepodnikali. Od roku 2014 platí výjimka umožňující oddlužení fyzické osoby – podnikatele, pokud s tím souhlasí věřitel dluhu z podnikání. Problémem se ukázala být nejasná formulace podoby souhlasu věřitele, tj. zda má být souhlas předchozí a výslovný, či zda stačí tichý souhlas (mlčení). Tuto nejasnost nakonec vyřešila rozhodovací praxe soudů vyšších instancí (tzv. judikatura). Její závěry se promítly i přímo do zákona a nyní platí, že i podnikatel se může oddlužit, pokud jeho věřitel z podnikání výslovně nesdělí, že nesouhlasí. Mlčení věřitele tedy znamená jednoznačně souhlas. Dodnes však není oddlužení podnikatelů vyřešeno definitivně. Byla sice již jednoznačně připuštěna možnost oddlužení podnikatelů, ale chybí určení způsobu provádění srážek z podnikatelových příjmů. A to je vcelku vážný problém, neboť živnostníci představují pro naši ekonomiku významnou sílu a pomoci jim z dluhů je celospolečensky žádoucí.

Nová pravidla pro oddlužení podnikatelů

Zákon doposud jasně řešil oddlužení spotřebitelů, kteří nepodnikají. Stanovil pravidla pro provádění měsíčních srážek z jejich čistých příjmů. Nejčastěji jde o mzdu vyplácenou zaměstnavatelem nebo o starobní důchod vyplácený Českou správou sociálního zabezpečení. Tito plátcí mzdy či důchodu provádějí na základě rozhodnutí soudu sami srážky z dlužníkovy měsíčního příjmu a vyplácejí mu pouze tzv. nezabavitelnou částku. Sražený zbytek příjmu zasílají insolvenčnímu správci, který jej rovněž na měsíční bázi rozděljuje poměrně věřitelům. Pro dlužníka se tak v podstatě vše děje automaticky. Zákon praví, že v oddlužení splátkovým kalendářem hradí dlužník měsíčně ze svých příjmů částku jako při exekuci na přednostní pohledávky. Tj. z čisté mzdy se odečte tzv. nezabavitelná částka a srazí se 2/3 zbývající části. Podnikatel však žádný zaměstnanecký typ příjmu (mzdu) nemá. Podnikatel má příjmy z prodeje svých výrobků, zboží či služeb a pro jejich získání vynakládá výdaje. Vyúčtování a zjištění výše svého zisku, popř. ztráty provádí obvykle jednou ročně při podání daňového přiznání. Mechanismus určování srážek z příjmů však zůstal bohužel i pro podnikatele shodný jako v době, kdy se mohl oddlužit toliko spotřebitel. Jednotliví soudci v současnosti u oddlužení podnikatelů musí přistupovat k více, či méně kreativnímu výkladu zákona. Za situace, kdy zákon vykazuje mezery, jim to však zajisté nelze mít za zlé. Na druhé straně to ovšem vede k velmi rozdílné rozhodovací praxi soudů a někteří podnikatelé tak v oddlužení zaplatí více, jiní méně a někteří se dokonce ocitají na pokraji přežití. Záleží na tom, u jakého soudce se oddlužují (více podtéma v rámečku). Zákon totiž u podnikatelů doposud nepamatoval na výslovné zakotvení nezabavitelné částky, která dlužníkům – nepodnikatelům slouží během oddlužení k přežití. Z ní hradí životní potřeby své a své rodiny jako jídlo, ošacení, byt, dopravu apod. Nezabavitelná částka se dlužníkovi ponechává z měsíční čisté mzdy, tu ale podnikatel nepobírá.

tel: +420 224 947 055

e-mail: mojeinsolvence@zizlavsky.cz

web: www.einsolvence.cz

Přežívat pět let trvající oddlužení pod mostem a žít pouze ze vzduchu nebyla pro oddlužujícího se podnikatele růžová vyhlídka. Tohle vše vyřeší od června novela insolvenčního zákona, která stanoví jasná pravidla pro provádění srážek z příjmů podnikatelů (více podtéma v rámečku). Konečně dojde ke sjednocení dosavadní rozkolísané soudní praxe. Nově i podnikatelům zůstane k dobru nezabavitelná částka, jejíž výše se navíc od června zvyšuje. Dnes nezabavitelná částka u dlužníků bez vyživovaných osob dosáhne maximálně výše 9.644,- Kč při cca 16.100,- Kč čistého měsíčně. Od června poroste až na 12.857,- Kč při cca 25.800,- Kč čistého měsíčně. Takže i dlužníkům – podnikatelům zbude více peněz.

Proč má nové oddlužení pro podnikatele smysl?

Oddlužení je způsobem, jak se může podnikatel – živnostník vypořádat se svými dluhy a zároveň pokračovat v podnikání, tj. zachránit svoji živnost, kterou mnohdy budoval celý život. Na rozdíl např. od konkursu, který je likvidační formou řešení úpadku, oddlužení není překážkou provozování živnosti podle živnostenského zákona. Podnikatel se tak oddlužuje za pomoci svých příjmů z podnikání a po odpuštění dluhů ve svém podnikání může svobodně pokračovat. Novela původně pro oddlužení obsahovala i limit nejvyšší možné výše dluhů. Byla navržena hranice 2.2 milionů Kč. Dlužník s vyššími dluhy by se nemohl oddlužit, ani kdyby byl schopen uhradit významnou část těchto dluhů. Tímto limitem by byly nejvíce postiženi právě podnikatelé, kteří mají v oddlužení průměrně vyšší celkový objem dluhů, než spotřebitelé. V rámci projednávání novely v Parlamentu České republiky však tento návrh neprošel. Neexistuje tedy žádné omezení horní hranicí výše dluhů. Okolo tzv. nulového oddlužení se vzedmula velká vlna zájmu poslanců napříč politickým spektrem. Převažující motivací se však nakonec našťastí stala snaha zpřístupnit oddlužení co nejvíce lidem.

EU směrnice

Také Evropská unie se v poslední době zaměřila na harmonizaci právních řádů jednotlivých členských států, co se týče možností oddlužení podnikatelů. Nevidí v tom pouze sociální restart jednotlivců, ale také podporu celkové spotřeby společnosti a udržení růstu národních HDP. Z těchto důvodů byl přijat návrh tzv. Směrnice o preventivní restrukturalizaci a druhé šanci, která povede jednotlivé státy k tomu, aby umožnili kratší oddlužení podnikatelů (nejdéle 3 roky). Cílem je umožnit podnikatelům co nejrychlejší plnohodnotný návrat na trh a jejich další zapojení do ekonomiky. Na tuto výzvu je možné pohlížet jako na nutnost v nejbližších letech znovu otevřít náš insolvenční zákon. Nebo také jako na již splněný úkol. Od června se bude moci u nás oddlužit ten (včetně podnikatelů), kdo bude schopen mimo jiné uhradit alespoň 60% svých dluhů do 3 let. Takže ta možnost u nás již bude v podstatě existovat.

Mgr. Adam Sigmund advokát

tel: +420 224 947 055
e-mail: mojeinsolvence@zizlavsky.cz
web: www.einsolvence.cz

© 2019 | ŽIŽLAVSKÝ, advokátní kancelář s.r.o., IČ 28227409, se sídlem Praha 1, Široká 36/5, PSČ 110 00, vedená pod spisovou značkou C 133774 u Městského soudu v Praze

tel: +420 224 947 055
e-mail: mojeinsolvence@zizlavsky.cz
web: www.einsolvence.cz